

Miquel de Moragas i Miquel Botella, Editors

Les Claus de l'Èxit

*Impactes socials, esportius,
econòmics i comunicatius de
Barcelona'92*

*Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport
Universitat Autònoma de Barcelona
Museu Olímpic de Lausana
Fundació Barcelona Olímpica*

Els autors

Josep Miquel Abad
Enric Truñó
Fidel Sust
Manuel Llanos
Lluís Millet
Miquel Botella
Ferran Pastor
Jordi López
Andreu Clapés
Josep Bertran
Miquel de Moragas
Joan Botella
Faustino Miguélez
Ferran Brunet
Fernand Landry
John MacAloon
Nancy Rivenburgh
Muriel Ladrón de Guevara
Pilar Carrasquer
Núria García
Xavier Còller
Daniel Romaní
Dolors Aparicio

**Les Claus de l'Èxit.
Impactes socials, esportius,
econòmics i comunicatius de
Barcelona'92**

Impacts sociaux, sportifs,
économiques et de communication
de Barcelone'92

Impactos sociales, deportivos,
económicos y comunicativos de
Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Impactos Sociales, Esportivos,
Económicos e de Comunicación
de Barcelona'92

Les Claus de l'Èxit. Impactes socials, esportius, econòmics i comunicatius de Barcelona'92

Dirigida per
Jordi Pujol i Joan Oró
Col·laboració
Pere Piñol i Jordi Serra

Desenvolupada per
Jordi Pujol, Jordi Serra, Pere Piñol
Tecnologia i disseny
Pere Piñol i Jordi Serra

Edició i serveis d'impressió
Miguel Boix
Fotografia i ilustracions

Estructures

El projecte està organitzat en tres nivells:
• El nivell més alt està format per la direcció general, que inclou el consell d'administració i el consell d'administració executiva. El consell d'administració està compost per representants dels principals patrocinadors, els principals col·laboradors i els principals voluntaris. El consell d'administració executiva està compost per representants dels principals patrocinadors, els principals col·laboradors i els principals voluntaris.

• El nivell mitjà està format per les direccions d'àmbit funcional, que inclouen la direcció general d'organització, la direcció general d'operacions, la direcció general d'imatge i la direcció general d'imatge.

• El nivell més baix està format per les direccions d'àmbit funcional, que inclouen la direcció general d'operacions, la direcció general d'imatge i la direcció general d'imatge.

El projecte està organitzat en tres nivells:
• El nivell més alt està format per la direcció general, que inclou el consell d'administració i el consell d'administració executiva. El consell d'administració està compost per representants dels principals patrocinadors, els principals col·laboradors i els principals voluntaris.

• El nivell mitjà està format per les direccions d'àmbit funcional, que inclouen la direcció general d'operacions, la direcció general d'imatge i la direcció general d'imatge.

Els continguts d'aquest llibre no podran ser reproduïts, ni totalment ni parcialment, sense el previ consentiment per escrit dels editors.

© Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport
Universitat Autònoma de Barcelona
Edifici B. 08193 Bellaterra (Barcelona, Espanya)

© Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
Edifici A. 08193 Bellaterra (Barcelona, Espanya)

Editors: Miquel de Moragas i Miquel Botella
Coordinació editorial: Miquel Gómez,
Esther Martí i Núria Garcia
Disseny de la coberta: Josep M.ª Trias (Quod)

Primera edició: juliol de 1995

Dipòsit legal: B. 30.733-1995
ISBN 84-490-0388-1
Composició: Víctor Igual, S. L.
Impressió: Duplex, S. A.
Enquadernació: Serveis Gràfics 106, S.L.
Printed in Spain - Imprès a Espanya

Índex

Joan Antoni Samaranch <i>President del Comitè Olímpic Internacional</i>	7
Presentació	
Pasqual Maragall <i>President del COOB'92</i> <i>Alcalde de Barcelona</i>	9
Introducció	
Josep Miquel Abad <i>Conseller Delegat del COOB'92</i> «Balanç de les realitzacions del COOB'92»	11
Organització dels Jocs	
Miquel Botella «Les claus de l'èxit dels Jocs»	18
Esports	
Enric Truñó «Barcelona, ciutat de l'esport»	43
Manuel Llanos «Així va col·laborar el Comitè Olímpic Espanyol en l'èxit del '92»	57
Mitjans de comunicació	
Miquel de Moragas / Nancy Rivenburgh / Núria Garcia «La imatge de Barcelona'92 a la televisió internacional»	76
Muriel Ladrón de Guevara / Xavier Còller / Daniel Romaní «La imatge de Barcelona a la premsa internacional»	98
Disseny	
Miquel de Moragas «Disseny, logotip i mascota en la promoció i la identitat de Barcelona'92»	115
Jocs Paralímpics Barcelona'92	
Fernand Landry «Els Jocs Paralímpics i la integració social»	130

Política	
Joan Botella	
«Els Jocs Polítics. Actors i estratègies entorn dels Jocs Olímpics de Barcelona 1992»	145
Societat	
Faustino Miguélez / Pilar Carrasquer	
«La repercussió laboral dels Jocs Olímpics»	155
Andreu Clapés	
«Voluntaris Barcelona'92: la gran festa de la participació»	171
John MacAloon	
«Barcelona'92: un punt de vista des de l'antropologia cultural»	187
Urbanisme	
Lluís Millet	
«Els Jocs de la Ciutat»	194
Economia	
Ferran Brunet	
«Anàlisi econòmica dels Jocs Olímpics de Barcelona'92: recursos, finançament i impactes»	209
Tecnologia	
Jordi López / Ferran Pastor	
«Barcelona'92: les estratègies de la tecnologia»	244
Josep Bertran	
«La imatge de la tecnologia als Jocs Olímpics de Barcelona'92»	260
Epíleg	
Fidel Sust	
<i>Director General d'Esports de la Generalitat de Catalunya</i>	
«L'erència esportiva dels Jocs de Barcelona»	267
Bibliografia sobre Barcelona'92	
Dolors Aparicio	272
Apèndix	
Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport.	
Càtedra Internacional d'Olimpisme.	
Fundació Barcelona Olímpica	282

BIBLIOGRAFIA SOBRE BARCELONA'92

DOLORS APARICIO I GRANERO¹

Aquesta bibliografia és una mostra dels documents que s'han arribat a generar amb motiu dels Jocs Olímpics de Barcelona. S'han aplegat els documents corresponents a l'inici de candidatura dels Jocs de Barcelona, informes del COOB'92 en el període d'organització, de Holsa i d'Olimpíada Cultural i també documents que es van publicar posteriorment com les memòries i, els estudis sobre diversos impactes. S'han obviat la immensa quantitat d'articles que han aparegut a diferents publicacions periòdiques no especialitzades.

Els documents s'han agrupat sobre la base dels següents temes:

1. Barcelona'92
2. Urbanisme i construcció
3. Economia
4. Comunicació
5. Disseny
6. Dret i Política
7. Història
8. Subseus
9. Paralímpics
10. Voluntaris
11. Olimpíada Cultural

1. BARCELONA'92

ABAD, JOSEP MIQUEL

1993, *Balanç de les realitzacions del COOB'92* (Working Paper nº 22), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

COOB'92

1990 a, *Calendari de competicions. Jocs de la XXVa Olímpica Barcelona 1992*, Barcelona, COOB'92.

1. Diplomada en Biblioteconomia i Documentació: des del 1990 documentalista del Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport de la Universitat Autònoma de Barcelona.

1990 b, *Pla director. Plan director. Master plan* (sisena ed. rev.), Barcelona, COOB'92, Divisió de Planificació i Control.

1991 a, *Guia Barcelona'92*, Barcelona, COOB'92.

1991 b, *500 dies per als Jocs Olímpics. Dossier de premsa* (1v. fulls solts), Barcelona, COOB'92.

1992, *Barcelona'92* (dossier de premsa), Barcelona, COOB'92, Divisió d'Imatge i Comunicació.

1993, *Memòria Oficial dels Jocs de la XXVa Olimpíada Barcelona'92*, (5 volums), Barcelona, Enciclopèdia Catalana.

COMITÈ OLÍMPIC DE CATALUNYA

1992, *Col·lectiva d'artistes pel Comitè Olímpic de Catalunya Barcelona'92*, Barcelona, Comitè Olímpic de Catalunya.

DON BALÓN

1992, *XXV Olimpíada de la era moderna: Juegos Olímpicos de Barcelona'92*, Barcelona, Don Balón.

FASSBENDER, HERIBERT

1992, *Olympia'92 live: Barcelona, Albertville, Niedermhausen, Falken*.

GREENBERG, STAN (ED.)

1992, *Guiness book of olympic record: the complete 1992 winter and summer olympic schedule*, New York, Bantam books.

KÜRTEN, DIETER

1992, *Olympische sommerspiele Barcelona'92* (il·lustracions), Munic, Mosaik Verlag.

MÜLLER, KARL

1992, *Barcelona Olympia 1992: die Höhepunkte der XXV. Olympischen spiele* (il·lustracions), Erlangen, Karl Müller Verlag.

OFICINA PER A LA CANDIDATURA DE BARCELONA PER ALS JOCS OLÍMPICS 1992

1984, *Barcelona 92*, Barcelona, Luna Wennberg.

ONTAÑÓN, PACO / BARRIL, JOAN

1994, *Aquell estiu del 92*, Barcelona, Ajuntament de Barcelona.

PERMANYER, LLUÍS / COLITA / ORIOL MASPONS / XAVIER MISERICRUDS

1992, *Barcelona'92 quinze dies d'eufòria* (il·lustracions), Barcelona, Àmbits Serveis Editorials.

SANTOS, JOSEP M.

1995, *Juegos Olímpicos Barcelona'92: Identificación, procedencia y selección de los recursos humanos del control de las competiciones* (Working Paper nº 37), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

- SENTÍS, CARLOS**
1986, *Ahora Barcelona* (il·lustracions). Barcelona. Ketres.
- STOLZE, RAYMUND**
1992, *XXV. Olympische sommerspiele Barcelona 1992*, Berlín, Sportverlag.
- UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA**
1992, *Els Jocs Olímpics a la Barcelona del 92*, en *Papers: revista de sociologia*, núm. 38.
- VALÉRIEN, HARRY / ZENTNER, CHRISTIAN**
1992, *Olympia'92 die sommerspiele Barcelona*, Munic, Südwest.
- LA VANGUARDIA**
1992, *Barcelona: imágenes de un cambio* (il·lustracions) (3a. ed.), Barcelona, La Vanguardia.
- VARIS AUTORS**
1992, *Barcelona'92. Llibre Oficial dels Jocs de la XXVa Olimpiada* (il·lustracions), Barcelona, Plaza & Janés.
- VARIS AUTORS**
1992, *Barcelona'92: le grand livre des jeux de la XXVe Olympiade*, Lausana, IMS/Studio 6.
- WALLECHINSKY, DAVIS**
1992, *The Complete book of the olympics*, Boston, Little Brown & Co.

2. URBANISME I CONSTRUCCIÓ

- AJUNTAMENT DE BARCELONA**
1988, *Urbanisme a Barcelona. Plans cap al 92*, Barcelona, Ajuntament de Barcelona, Àrea d'Urbanisme i Obres Públiques.
1991, *Àrees de nova centralitat*, Barcelona, Ajuntament de Barcelona, Àrea d'Urbanisme i Obres Públiques.
- BIANCHI, MASSIMO / MARTERA, EUGENIO / SETTI, PAOLO**
1991, *Barcelona 1981-1992: transformazioni urbane e realizzazioni sportive: 25. Giochi olimpici*, Florència, Alianea.
- BOSCH, ALFRED (COORD.) / IBÁÑEZ, NOEMI / VEGA, ANNA**
1990, *Palau Sant Jordi*, Barcelona, Diputació de Barcelona – COOB'92, Divisió de Planificació i Control.
- COOB'92**
1989, *L'estadi olímpic: símbol de Barcelona'92* (il·lustracions), Barcelona, COOB'92.
1990, *Instal·lacions de competició. Instalaciones de competición. Installation compétition. Competition facilities*, Barcelona, COOB'92, Divisió d'infrastructures – Divisió de Planificació i Control.

FIRA DE BARCELONA

1989, *El Sector de la construcción en Catalunya y los JJ.OO de 1992.* (Informe económico, nº 7), Barcelona, Fira de Barcelona.

HOLSA

1990, *Holding Olímpic S.A.*, Barcelona, Holsa.

1992 a, *Barcelona Olímpica la ciudad renovada*, Barcelona, Àmbit Serveis Editorials.

1992 b, *Les Noves rondes de Barcelona: millora de la xarxa viària*, Barcelona, Holsa.

1992 c, *La Vall d'Hebron* (ilustracions), Barcelona, Holsa.

1992 d, *La Vila Olímpica* (ilustracions), Barcelona, Holsa.

INSTITUT MUNICIPAL DE PROMOCIÓ URBANÍSTICA

1990, *Barcelona: la ciutat i el 92*, Barcelona, Institut Municipal de Promoció Urbanística – Olimpíada Cultural.

MARTORELL / BOHIGAS / MACKAY / PUIGDOMÈNECH

1992, *La Villa olímpica. Barcelona 92 arquitectura, parques, puerto deportivo. The Olympic village: architecture, parks, leisure port* (2a. ed.), Barcelona, Gustavo Gili.

MILLET, LLUÍS

1991, *Impacte urbà dels Jocs Olímpics* (Working Paper nº 5), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

MOIX, LLÀTZER

1994, *La ciudad de los arquitectos*. Barcelona, Anagrama.

NEL·LO, ORIOL

1991, *Les repercussions urbanísticas dels Jocs Olímpics de Barcelona 1992* (Working Paper nº 3), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

OFICINA OLÍMPICA

1984, *Montjuïc olímpic*, Barcelona, Oficina Olímpica – Ajuntament de Barcelona.

RIERA, PERE

1993, *Rentabilidad social de las infraestructuras: las rondas de Barcelona. Un análisis coste-beneficio*, Madrid, Civitas.

TULLIO, M. CRISTINA

1992, *Barcellona: città olimpica* (catalogo della mostra), Roma, Istituto Nazionale per l'Arredo Urbano e le Strutture Ambientali (INASA), Roma.

VARIS AUTORS

1991, *Arquitectura i espais urbans a la Vila Olímpica* (ilustracions), Barcelona, Nova Icària.

VILA RODRIGUEZ, RAFAEL / BIANCHETTI, FABRIZIO

1992, *Arquitecturas olímpicas: detalles de las construcciones deportivas para Barcelona'92*, Castellón de la Plana, Faenza editrice iberica.

3. ECONOMIA

BARREIRO, FERNANDO / COSTA, JOAN / VILANOVA, JOSEP M.

1993, *Impactos urbanísticos, económicos y sociales de los Juegos Olímpicos de Barcelona'92*, Barcelona, CIREM.

BRUNET, FERRAN

1993 a, *Economie des Jeux Olympiques de Barcelona 1992*, Lausana, Comité Olímpico Internacional.

1993 b, *Economy of the 1992 Barcelona Olympic Games*, Lausana, Comité Olímpico Internacional.

1994, *Economía de los Juegos Olímpicos de Barcelona 1992*, Lausana, Comité Olímpico Internacional.

CARROGGIO, MARC / DE MORAGAS, MIQUEL

1994, *Models de patrocini esportiu: Anàlisi del patrocini de petites entitats esportives, el patrocini de l'esport espectacle i el patrocini olímpic* (Working Paper nº 24), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

CENTRO DE ESTUDIOS Y ASESORAMIENTO METALÚRGICO

1988, *L'impacte industrial dels JJ.OO de Barcelona'92*, Barcelona, CEAM.

COOB'92

1989, *Criterios de patrocinio y colaboración empresarial en los Juegos de la XXV Olimpiada Barcelona'92. Criteria for commercial sponsorship and collaboration in the Games of the XXVth Olympiad Barcelona'92*, Barcelona, COOB'92.

GRUP D'ESTUDIS SOCIOLOGICS SOBRE LA VIDA QUOTIDIANA I EL TREBALL

1993, *El Impacto económico, social y laboral de los Juegos Olímpicos de 1992 en Barcelona ciudad y su entorno*. Informe final, Bellaterra, Grup d'Estudis Sociològics sobre la Vida Quotidiana i el Treball.

4. COMUNICACIÓ

CARDONA, M. ANTÒNIA

1991, *Jocs Olímpics i educació. L'Esport i l'escola de Barcelona'92* (Working Paper nº 9), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

CENTRE D'ESTUDIS OLÍMPICS I DE L'ESPORT

1992, *Jocs Olímpics, comunicació i intercanvis culturals: l'experiència dels últims quatre Jocs Olímpics d'estiu*: (simposi internacional: ponències), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

DIRECCIÓN GENERAL DE ELECTRÓNICA E INFORMÁTICA.

1986, *BIT'92. Planificación de las necesidades informáticas y de telecomunicaciones de los Juegos Olímpicos de 1992*, Madrid, Dirección General de Electrónica e Informática.

IZOD, JOHN / MEECH, PETER / THORNICROFT, TIM

1995, *Global TV and the Olympics: the experience of Barcelona'92: United Kingdom* (Working Paper nº 35), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

LADRÓN DE GUEVARA, MURIEL / CÓLLER, XAVIER

1991, *La Imatge de Catalunya. Una aproximació al tractament de Catalunya a la premsa internacional a propòsit dels Jocs Olímpics* (Working Paper nº 12), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

MACALOON, JOHN

1991, *L'experiència dels darrers vint anys: un anàlisis comparatiu de les cerimònies olímpiques* (Working Paper nº 10), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

MORAGAS SPÀ, MIQUEL DE

1991 a, *Comunicació, identitat cultural i Jocs Olímpics. L'experiència de Barcelona'92* (Working Paper nº 6), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

1991 b, *Los Juegos Olímpicos, símbolos, comunicación y culturas* (Working Paper nº 17), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

1992 a, *Cultura, símbols i Jocs Olímpics: la mediació de la comunicació*, Barcelona, Centre d'Investigació de la Comunicació.

1992 b, *Los Juegos de la Comunicación: las múltiples dimensiones comunicativas de los Juegos Olímpicos*, Madrid, Fundesco.

1993, *La Cultura mediterránea en los Juegos Olímpicos de Barcelona'92* (Working Paper nº 18), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

MORAGAS SPÀ, MIQUEL DE / LARSON, JAMES / RIVENBURGH, NANCY

1995, *Television in the Olympics. Communications politics, cultural sport in Barcelona'92*, London, John Libbey (en prensa).

MORAGAS SPÀ, MIQUEL DE / RIVENBURGH, NANCY / LARSON, JIM

1995, *La Imagen de Barcelona, Catalunya, España y Europa en Barcelona'92: Análisis de la ceremonia inaugural de los Juegos Olímpicos de 1992 en 28 televisiones internacionales*, Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

PERARNAU, MARTÍ

1991, *Les Operacions de premsa* (Working Paper nº 2), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

ROMANI CORNET, DANIEL

1995, *Observats per la premsa internacional* (Working Paper nº 34), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

5. DISSENY

BUSQUETS, JORDI

1992, *El Cobi al descobert*, Barcelona, Parsifal.

COOB'92

1990, *Guía del Cobi animado. Cobi animation guide*, Barcelona, COOB'92.

1991 a, *Manual de normes gràfiques: IXns Jocs Paralímpics de Barcelona'92*, Barcelona, COOB'92.

1991 b, *Petra, la mascota oficial: IXns Jocs Paralímpics de Barcelona'92*, Barcelona, COOB'92.

1992 a, *Barcelona'92. Els pictogrames. Los pictogramas. Les pictogrammes. The pictogrammes*, Barcelona, COOB'92.

1992 b, *Jocs de la XXVa Olimpíada de Barcelona'92. Manual de look*, Barcelona, COOB'92.

1992 c, *Jocs de la XXVa Olimpíada Barcelona'92. Manual de senyalització. Manual de señalización*, Barcelona, COOB'92.

MORAGAS SPÀ, MIQUEL DE

1991, *Los pictogramas en la historia de los Juegos Olímpicos de Tokio'64 a Barcelona'92* (Working Paper nº 14), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

TRIAS, JOSEP M. I ALTRES

1991, *Cartells olímpics oficials i col·lecció de cartells de dissenyadors*, Barcelona, COOB'92.

VARIS AUTORS

1992, *Disseny Olímpic Barcelona'92*, Barcelona, Lunwerg.

6. DRET I POLÍTICA

COLOMÉ, GABRIEL

1991, *Estudi comparatiu dels models d'organització de les últimes sis seues olímpiques* (Working Paper nº 4), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

CREXELL, JOAN

1994, *Nacionalisme i Jocs Olímpics del 1992*, Barcelona, Columna.

COOB'92

1987, *Com hem guanyat els Jocs Olímpics: catàleg de la mostra*, Barcelona, COOB'92.

HARRIS, SANDRA ANN

1991, *Olympic games as showcase* (Working Paper nº 13), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

IBÁÑEZ I FUENTES, NOEMÍ / CHICO I MAQUIERA, ROSA M.

1988, *La Llengua i els Jocs Olímpics*, Barcelona, Fundació Jaume Bofill - Edicions La Magrana.

MALARET I GARCIA, ELISENDA

1993, *Público y privado en la organización de los Juegos Olímpicos de Barcelona 1992*, Madrid, Civitas.

MOLAS, ISIDRE

1994, *El Marc polític de Barcelona'92* (Working Paper nº 25), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

SOLÉ TURA, JORDI / SUBIRATS, JOAN

1994, *The Organization of the 1992 Olympic Games in Barcelona: an example of mixed or public private partnership* (Working Paper nº 28), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

7. HISTÒRIA

BARRACHINA, JORDI

1990, *De colònia Iulia Augusta Faventia Paterna Barcino a Barcelona'92*, Barcelona, COOB'92.

BOSCH, ALFRED

1991, *La Història del projecte olímpic* (Working Paper nº 1), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

DURANTEZ, CONRADO

1986, *Barcelona Olímpica*, Madrid, Mondibérica.

ELIAS I CAMPINS, RAIMON

1992, *Josep Elias i Juncosa, Corredisses: un precursor de l'olimpisme català*, Barcelona, Generalitat de Catalunya. Secretaria General de l'Esport.

PUJADAS, XAVIER / SANTACANA, CARLES

1990, *L'altra Olimpíada. Barcelona'36: esport, societat i política a Catalunya (1990-1936)*, Barcelona, Llibres de l'índex.

VILLALBA I VARNEDA, PERE.

1994, *Olímpia: orígens dels Jocs Olímpics*, Bellaterra, Universitat Autònoma de Barcelona, Servei de Publicacions.

8. SUBSEUS

AJUNTAMENT DEL PRAT DE LLOBREGAT

1986, *El Baix Llobregat i els Jocs Olímpics 92: (Ves Jornades d'estudis sobre el Baix Llobregat)*, El Prat de Llobregat, Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat – Ajuntament del Prat de Llobregat.

AJUNTAMENT DE TERRASSA

1993, *Terrassa olímpica: els jocs en la memòria*, Terrassa, Ajuntament de Terrassa.

CAMPILLO, JOSEP MANUEL / LUZ, MERCEDES

1991, *Les Ciutats de Barcelona'92*, Barcelona, COOB'92 – Diputació de Barcelona.

COSTAJUSSÀ I OLIVER, JOSEP / SANT I RIMBAU, XAVIER

1992, *Els Olímpics de Sabadell*, Sabadell, Banc de Sabadell.

GENERALITAT DE CATALUNYA.

1992, *El Canal de piragüisme. El Parc de la Draga i l'actuació urbana de Banyoles per als Jocs Olímpics*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

9. PARALÍMPICS

COOB'92.

1992, *Guia dels IXns Jocs Paralímpics de Barcelona'92*, Barcelona, Divisió de Paralímpics COOB'92.

1993, *Llibre oficial dels IXns Jocs Paralímpics Barcelona 1992. Libro Oficial de los IX Juegos Paralímpicos Barcelona 1992. Barcelona 1992 IX Paralympic Games Official Report*, Barcelona, COOB'92 – Encyclopèdia Catalana.

CONGRESO PARALÍMPICO BARCELONA'92

1993, *I Congreso Paralímpico Barcelona'92. I Congrés Paralímpic Barcelona'92. I Paralympic Congress Barcelona'92* (Libro de ponencias. Proceedings), Barcelona, Fundación ONCE.

10. VOLUNTARIS

COOB'92

1989 a, *Manual de formació del Voluntari olímpic 1992*, Barcelona, COOB'92.

1989 b, *Distribució geogràfica del cos de voluntaris a Catalunya*, Barcelona, COOB'92.

1990, *Cursos de formació Voluntaris'92*, Barcelona, COOB'92.

CLAPÉS, ANDREU

1995, *Els voluntaris olímpics als Jocs de Barcelona 1992* (Working Paper nº 38), Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

11. OLIMPÍADA CULTURAL

GUEVARA, M. TERESA.

1991, *Estudio comparativo de los programas culturales olímpicos, desde México'68 hasta Barcelona'92. Elementos para la definición de un proyecto cultural para Puerto Rico'2004*, Bellaterra, Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (UAB).

1990 a, *Barcelona: la ciutat i el 92*, Barcelona, Olimpíada Cultural.

1990 b, *El Modernisme: Museu d'Art modern*, Barcelona, Olimpíada Cultural.

1990 c, *El Quadrat d'Or. Guia: 150 cases al centre de la Barcelona modernista*, Barcelona, Olimpíada Cultural - Ajuntament de Barcelona, 131 p.

1992, *Olimpíada Cultural Barcelona'92: Programa*, Barcelona, Olimpíada Cultural.